

VECKOBLADET

Nr 1 webbform

11011

Nytt år igen

För Veckobladet blir det dess 37:e. Vi börjar med en krönika som uppmärksammar att det (troligen men inte helt säkert) är dags för ett nytt decennium dessutom.

Framöver hoppas vi som vanligt på ett händelserikt och väldokumenterat år i politiken, världen och Lund.

Mycket nöje önskar red

DV:s Palestinacirkel startar på nytt!

Söndagen den 23 januari med början kl. 15.00 startar Demokratisk Vänster på nytt sin Palestinacirkel. Det är en fristående fortsättning på studiecirkeln som avslutades med att en grupp cirkeldeltagare gjorde studiebesök på Västbanken våren 2010.

Henry Diab, koordinator för arabiska och mellanösternstudier vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds Universitet, inleder med en översikt av läget i Palestina idag. Plats: DV:s lokal, Magle Lilla Kyrkogata 2.

Studiecirkeln kommer sedan att med oregelbundna mellanrum samlas ca 4 gånger under första halvåret 2011, företrädesvis söndagar mellan kl. 15.00 och 17.00.

Vill du veta mera om cirkeln? Skriv till info@demokratiskvansterilund.se
Palestinacirkeln är öppen för alla intresserade – hjärtligt välkomna!

Kulturtips

Drömkvädet - en färd genom himmel och helvete

Poesin och berättelsen väller fram genom en ström av afrokubanska batátrummor och en poesi som ropas, reciteras och sjungs av en luggsliten nordisk motsvarighet till den Pulcinella man träffar på i den italienska commedia dell'Arte. På Teater Sagohuset i Lund 13 - 16 januari.

Fre 14 jan kl. 19:00. [Läs mer](#)

exit presence

exit presence är avdelning 14s första projekt och är ett undersökande av de små tingens stora betydelse i en abnorm verklighet. Spelas på Teatr Weimar 11 december - 16 januari.

Fre 14 jan kl. 19:30. [Läs mer](#)

FAUST 3D

På Biograf Spegeln 15 januari kl 18.00 och 16 januari kl 14.00 och 18.00. [Läs mer](#)

The Blind Boys Of Alabama Support: Andi Almqvist

På Palladium 15 januari kl 19:30. [Läs mer](#)

Flickan från vilda västern av Giacomo Puccini

Direktsänt från The Met på KINO i Lund. Sön 16 jan kl. 13, repris Mån 17 jan kl. 18. [Läs mer](#)

Giselle

På Biograf Spegeln 19 januari kl 20.30. [Läs mer](#)

Hela kulturcentralens [program](#)

Krönika över det andra millenniets första decennium

Slutar millenniets första decennium nyåret 2011? Eller slutade det redan för ett år sedan? Frågan dök upp på DVs styrelsemöte häromdagen.

Siffror är alltid förrädiska. 00-talet slutade nyåret 01. Det var millenniets första år. Det andra varade till nyåret 2002 och det tionde alltså till nyåret 2011. Då övergick millenniets första decennium i det andra

Det är alltså dags för en liten krönika om 2000-talets första decennium.

Det var ett decennium som blev värre än det hade behövt bli. Att t ex Bush blev president i valet 2000 berodde på tillfälligheter och manipulationer i Florida.

Annars hade presidenten hetat Al Gore. Vi hade kanske haft anledning att kritisera honom, men visst hade historien blivit annorlunda. Många av de katastrofer som inträffat skulle ha undvikits. Mycket av det som måste göras hade kanske blivit gjort.

Bush kom till Göteborg och polisens hysteriska ansträngningar att skydda honom ledde till en rad övergrepp och det första tillfälle då en polis sköt en demonstrant sedan Ådalen. En ungdomsgeneration drabbades av politiskt impotent misstro som tog sig destruktiva uttryck. Vänsterpartiet i Lund gjorde sig av med Veckobladet för att strypa debatten.

Al Qaida flög in två flygplan i World Trade Center. Det blev decenniets definierande symbol. Trots det är händelsen okänd för många av de närmast berörda. I samband med en lördagsintervju med Nato-chefen Fogh Rasmussen härom veckan framgick det att nio av tio afghaner aldrig hört talas om World Trade Center.

Bush förklarade genast krig och fick världen med sig. Kriget pågår som bekant fortfarande. Kriget känner afghanerna till. Sverige är med. Talibanernas inflytande växer. De är inte populära, men de är åtminstone afghaner.

Civiliserade stater hade illegaliserat användningen av tortyr i mitten av 1800-talet. Naturligtvis ägnade de sig ändå åt bestialisk tortyr i sina kolonier som Frankrike i Algeriet, Storbritannien i Kenya och USA i större delen av Latinamerika. Men det fanns dock någon hämsko.

Bush kringgick tortyrförbudet. Det är bara i Israel som tortyr är legalt. Bush-metoden var enkel: han anlade Guantanamo utanför amerikanskt territorium och inrättade tortyrcentraler runt om i världen. Ett fyrtiotal av världens länder skrev under avtal som gjorde det möjligt att frakta offren dit. Anna Lindh tillät att två egyptier hämtades på Arlanda för vidare befordran till tortyrkammare i Kairo. The war on terror rasade.

Ett antal diktatorer runt om i världen grep chansen att beskriva politiska motståndare som terrorister. En av dem var Isayas Afworki som fängslade hela den demokratiska rörelsen i Eritrea. En av de gripna heter Dawit Isaak, och han är fortfarande fängslad liksom de av hans kamrater som ännu inte har plågats ihjäl.

Tortyr ingick i ”kriget mot terror”. Kampen mot den ”internationella terrorismen” upphävde alla ”illegala kombattanters” rättigheter. Den underlättades av att muslimer generellt kom att betraktas som terrorister.

Anna Lindh hade mindre än ett år kvar att leva. Hon mördades dock inte av någon terrorist eller muslim utan av en vanlig svensk.

Bush satsade allt på att få till stånd ännu ett krig, denna gång mot den sekulära staten Irak. Han hotade sina kritiker. De som inte var med honom var mot honom. Många servila politiker visade sig följsamma. Opportunister som Storbritanniens grinande premiärminister Blair stödde honom aktivt med lögnen som den att Saddam Hussein kunde nå London med en missil på 45 minuter.

En världsomspännande rörelse demonstrerade mot kriget, men till ingen nytta. Snart stod Bush på hangarfartygets däck och deklarerade ”mission.accomplished”. The end i Hollywood. Sedan fortsatte kriget längre än andra världskriget varpå amerikanerna började återta get efterlämnande ett land i ruiner, hat och med hundratusentals civila döda.

Wikileaks visade filmen där USA-soldater i en helikopter skrattande skjuter ihjäl civila som försöker fly. Liknande scener var vanliga i tyska koncentrationsläger.

Alla som kunde fly Irak flydde och många kom till Sverige. Det gav grogrund för en främlingsfientlig rörelse av nyssnazister som orienterade sig bort från antisemitismen för att i stället förfölja muslimer.

Flyktingar anlände inte bara från Irak och Afghanistan utan också från Somalia. Där hade läget visserligen normaliserats något 2006 men då skickade Bush in de etiopiska blodhundarna som snabbt slog allt i spillror. De islamiska domstolarna störtades och den extrema Al Shabab-rörelsen växte och flyktingströmmen kom igång på allvar. Fler muslimer att hata. Jyllandsposten och Vilks underbläste gärna.

I Sverige fortsatte undergrävandet av skolan. Göran Persson hade inlett med kommunaliseringen. Han förlorade valet 2006. Snart flödade friskolepengarna ut till skatteparadisen efter det att borgarna tagit över makten. Det fria valet skapade tusentals dåliga skolor. Där gick invandrare och underklass. Också de bättre skolorna blev sämre än förr. Svensk skola blev en av de sämsta i OECD.

I skuggan av den gigantiska förödelse av materiella värden som kriget innebar inledde Al Gore sin klimatkampanj. Världens ögon öppnades för den globala uppvärmningen som fick inlandsisar och glaciärer att smälta, havsnivån att stiga, orkaner som den som drabbade New Orleans att uppstå, floder att svämma över i Pakistan och katastrofregn att falla i Australien.

Ett nytt begrepp, den atlantiska oscillationen, hamnade på var mans läpp när det plötsligt

blev ovanligt kallt i Sverige som en följd av klimatuppvärmningen. Det ledde till problem och kostnader för såväl SJ som energiförsörjningen eftersom de avreglerats och marknadsanpassats av borgarna.

Klimatrörelsen kulminerade i Köpenhamn där den havererade härom året.

Samtidigt konstaterade forskare att tillgången på olja och andra resurser var på upphällningen. Solenergi som lagrats under årsmiljoner var snart förbrukade. Framför allt närmade sig oljetillgångarna slutet. Inte på en gång, men så småningom. Med minskande tillgång skulle det kapitalistiska systemet sörja för att priset steg, inkomsterna omfördelades, politiska spänningar skapades, rese- och fraktkostnader steg så att olika regioner fick klara sig på sina egna resurser, somliga bättre men de flesta sämre. Det innebär slutet på världen sådan vi känner den.

USA skuldsatte sig för att klara krigen och uppmuntrade befolkningen att överkonsumera för att hålla den belåten. Kina som höll på att växa förbi USA stod för utlåningen.

Till slut sprack det. Lehman brothers. Miljontals amerikaner tvingades lämna sina hem. Finanskrisen spred sig runt globen. Svensk bilindustri drabbades. Kina köpte Volvo och nån rysk kapitalist och holländsk skojare SAAB. Massarbetslöshet. Regeringen tvingade de sjuka att söka jobb.

Så var det dags för Bush att tillsammans med sina kriminella kumpaner tacka för sig.

Under den turbulens som krigen gav upphov till fick Israel fria händer. Regeringen tog chansen och skickade in armén i Gaza, där 1300 människor avlivades utan nämnvärda israeliska förluster utöver dem som orsakades av normala trafikolyckor och liknande. Gaza försattes i blockad och behandlades på ungefär samma sätt som tyskarna behandlat ghettot i Lodz.

Protestdemonstrationen i Malmö bortdefinierades som antisemitism.

Palestinska flyktingar fogades till mängden av potentiella terrorister för Sverigedemokraterna att hata och vinna val på. Israel bedrev utpressningspolitik mot hela världen genom att hota att bomba Iran när USA krävde respekt för internationella lagar på den ockuperade Västbanken. De europeiska högerextremisterna inklusive SD inbjöds till Israel och allierade sig med bosättarna.

Den som drabbades av utpressningen var president Barak Obama som valts 2008 och fått ta över miljökatastrof, finanskris, budgetunderskott, krig och Mellanösternkris. Kort sagt allt det som Bush ställt till med.

Det fattiga, till stor del hemlösa och arbetslösa amerikanska folket ville han dock tjäna. Därför genomdrev han en sjukförsäkringsreform för att i någon mån lindra fattiga amerikaners lidanden. Det ledde till en våg av fascistiskt, rasistiskt, reaktionärt, enfaldigt hat som organiserade sig i Teaparty-rörelsen med Sarah Palin som frontfigur.

Hon presenterade en karta där sjukförsäkringens anhängare markerats med korset i ett kikarsikte. Den demokratiska kongressledamoten Gabrielle Giffords blev mycket riktigt skjuten genom huvudet i Tucson, Arizona häromdagen.

President Barak Obama har all anledning att oroa sig. Flera amerikanska presidenter har mördats, senast John F Kennedy efter kubauppgörelsen. Robert Kennedy mördades när han höll på att vinna presidentvalet 1968 och samma år mördades också Martin Luther King.

I Sverige vann de borgerliga ännu ett val och luften gick ur det socialdemokratiska partiet. De rika blev rikare och klyftorna växte samtidigt som samhället försvagades.

Ja, det var det andra millenniets första decennium. Mycket talar för att nästa blir värre, vår ömtåliga glob har säkert passerat ett antal tipping points. Men låt oss hoppas motsatsen.

Gunnar Stensson

Saab

I USA pågår bilsalong, präglad av stark branschoptimism. Bland utställarna saknas emellertid Saab som nöjer sej med att stå ute på parkeringsplatsen. Det gäller att spara på utgifterna. Inte ens halva försäljningsmålet nåddes 2010 och nu tvingas man dra ner på produktionstakten ytterligare.

Längre fram i år är pengarna från verktygsförsäljningen till Kina slut. Då blir konkurshotet överhängande. Tusentals arbetare i Trollhättan riskerar att kastas ut i arbetslöshet med många personliga tragedier som följd. Samma sak gäller för underleverantörer i småorter som Färgelanda, Grästorp och Simrishamn men där kan det också handla om själva ortens välgång och existens. Det finns all anledning tro att den borgerliga regeringen förblir kallsinnig, det visade den tecken på redan under den förra krisen. Moderaterna vet att deras kärnväljare i Stockholms innerstad inte bryr sej stort om Trollhättan eller Färgelanda, och det är inte längre Centerpartiet som ansvarar för Näringsdepartementet.

I det läget sätts de rödgröna partierna på prov.

Ska de orka hålla emot sina impulser? Kommer de att utlova överbrygningsstöd till Saab eller rentav statsövertagande? Tänker de tala om de Saabanställdas unika kompetens som måste utnyttjas för tillverkning av de miljövänliga fordon som framtiden kräver?

Eller ska de inse att det är både ekonomiskt och ekologiskt galet att hålla Saab under armarna? Ska de våga stödja Anders Borg? Sannerligen, detta blir det stora provet på deras förmåga att ta ansvar och regera.

Grr

Hur kan moderaterna vara ett arbetarparti?

Hur kan ett parti gå ut med en så uppenbart vilseledande marknadsföring, och chansa på att det går hem? Hur kan en så djärv dumdristighet löna sej? Varför har inte alla skakat på huvudet och skrattat åt det fantasifulla budskapet?

Hur ska man tänka sej moderaterna som arbetarparti? Moderaterna har ju ändå alltid varit ett parti för de privilegierade? Ja, om det är ett privilegium att arbeta, då kan ett parti för privilegierade också vara ett arbetarparti. Om man riktar in sej på ett två tredjedelssamhälle, då är det rimligt att man försöker bilda en allians mellan alla välbärgade, från de rikaste till dem som ändå har det ganska hyfsat. Att de som ändå har det ganska bra här i landet inte har de gamla moderaterna att tacka för det, utan snarare fackföreningarna och de gamla arbetarpartierna, finns det ingen anledning att haka upp sej på.

Men moderaterna ser ut att sikta längre än så. De vänder sej ju mot ”utanförskapet”, så att man nästan skulle kunna tro att de vill avskaffa klassamhället! Även de som står utanför arbetsmarknaden ska komma in, sägs det.

Om sen arbetslinjen verkligen leder till någon nämnvärt ökad sysselsättning är en annan sak, men ambitionen kan inte bara avfärdas som tomt prat. Dessutom får man räkna med att utanförskapet kommer att bli än större, för dem som trots att regeringen försöker med både piska och morot att mana på dem, inte lyckas att få något jobb i alla fall.

Om (nästan) alla kommer med, så har vi inte längre ett klassamhälle av det slag, som moderaterna har sina rötter i. Det är inte privilegierna som är poängen. Idealet är nog ett annat: ett samhälle som inte i första hand är en demokrati, utan som i första hand är en marknad. Det handlar om samhällets grundläggande spelregler.

Om man arbetar och har en inkomst eller är ekonomiskt oberoende på något annat sätt, då befinner man sej innanför det som ser ut att vara samhället ur moderaternas perspektiv: Ett samhälle av ekonomiska aktörer som väljer hur de ska investera sina resurser och hur de ska

köpa olika tjänster. Än så länge är de hänvisade till att sköta en del affärer via skattsedeln, men det ska väl gå att lägga om efter hand, om människor fortsätter att identifiera sej allt mer som marknadsaktörer och allt mindre som medborgare som har ett gemensamt ansvar för gemensamma angelägenheter. Om man ska fortsätta att skifta över beslutsfattandet från demokratin till marknaden, då behöver man minska utanförskapet på arbetsmarknaden, åtminstone kvantitativt. Det är nog så man ska förstå moderaterna som arbetarparti.

Lars-Åke Henningsson

Om romankonst och dold brottslighet

Vi tycks vara många i VB:s läsekrets som läst Sigrid Combüchens nya roman ”Spill” som bl.a. handlar om livet i Professorsstaden på 1930-talet.

”Spill” är en brinnande feministisk roman, vilket jag insåg först efter hand. Vad gäller de många sytekniska detaljerna kände jag mig förstås handikappad medan jag lätt kunde uppskatta några kärleksscener. Men jag ska inte gå in på den djupare analysen utan bara kort kommentera topografin – Veckobladet har ju en lång tradition i att ha lokala synpunkter på lundaromaner.

Författaren hyllar Finngatan som går från Helgonabacken bort mot Pålsjövägen och talar om dess stämningmässiga kvalitéter. För all del, där har jag inga synpunkter. Men hon påstår dessutom att den går i en lätt båge. Det är såvitt jag kan bedöma rent bedrägeri. Den är spikrak.

Då uppstår frågan varför författaren skriver så. Bristande faktakunskap? Otänkbart, hon har bott i trakten i så där trettio år. Poetisk frihet, en lust att förhöja det romantiska skimret genom att beskriva en rak gatstump som svängd? Tja, det kan väl tänkas.

Men den sannolika förklaringen är en annan och ges av författaren i romanens sista ord:

”I denna roman är allt fiktion, personer, trädgårdar, hus, även ’jag’.

Men blå timmen på Finngatan existerar.”

Alltså, det räcker inte att tid, händelser och författarens persona löses upp och omgestaltas. Även Finngatans geometri offras på romankonstens altare. Att litteraturen kan vara så skoningslös!

Kriminellt

Professorsstaden har sina sidor och Sigrid Combüchen har varit där förr. Jag tror att hon nämnde Olshögsvägen i sin förrförra roman ”Långa kapitler och korta”. Ämnet ger mig lust att berätta om en intressant typ av kriminalitet som kan påträffas i stadsdelen. Jag satt för ett tiotal år sen i styrelsen för Botaniska Trädgården. Vi hade tre huvudproblem. För det första hade vi ont om pengar. Staten stod för våra anslag, men det hade varit trevligt om kommunen, som ju här bjuds på en stor gratis park, hade kunnat bidra lite. Det ville aldrig kommunen.

Ett annat problem var de personer som sökte sig in i parken efter mörkrets inbrott. Då är grindarna stängda, medan staketet inte är oöverstigligt. Det vanligaste var kärlekskranka par som sökte sig till de tätare buskagen, gärna i trakten av dammen. Inkräktarna var dock mest engagerade i sina egna ärenden och lämnade få spår efter sig. Då var det värre med växttjuvarna. Alltså personer som vid besök på dagen sett en rar växt och gärna skulle vilja ha den i den egna trädgården, som kanske fanns så nära som på andra sidan gatan. I några fall hade man ertappat närboende professorsfruar med plastpåse och planteringsspade. De skämdes förstås men det fick räcka med det. Det hade ju inte heller varit så lustigt med ett effektivt stängsel, säg ett tvåmeters staket med taggtråd överst. Man kan väl egentligen bara

hoppas att brottslingarna får dåligt samvete och sover illa om natten.

Äntligen

Allt är inte litteratur och villakvarter i Lund, det finns t.ex. också politik. Kanske är det ett skred på väg där riksdagspolitiker och partistyrelseledamöter ifrågasätter om Lars Ohly är den rätte att leda Vänsterpartiet fram över nästa val. Äntligen!

Lucifer

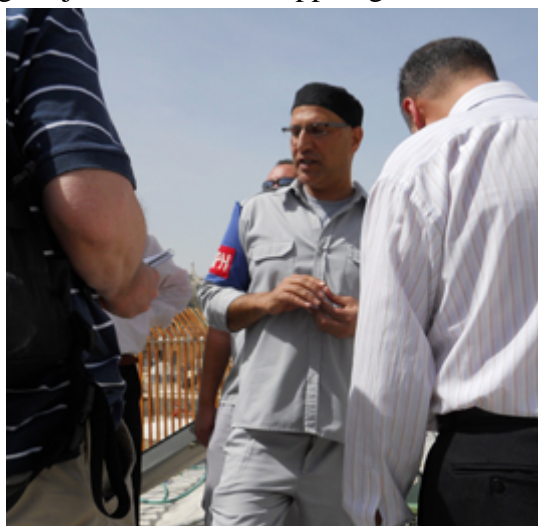
Tillfälliga TIPH sjutton år i Hebron

Jag kom häromdagen att bläddra igenom en gammal dagstidning från Paris från våren 1994. Tidningen, InfoMatin, finns inte längre, men i detta nummer från fredagen-lördagen 1 och 2 april kunde man på första sidan, under en större dragare om protesterande franska studenter, också läsa om att 160 internationella observatörer skulle vaka över staden Hebron på den ockuperade Västbanken i Palestina.

Nu är freden på god väg, skrev någon av tidningens journalister, förhoppningsfullt.

"Aldrig tidigare har Israel accepterat internationell närvaro på de ockuperade områdena."

Detta var alltså 1994. Observatörerna från Norge, Danmark och Italien skulle övervaka det mycket spända läget mellan palestinier och judiska bosättare i Hebron, men bara tillfälligt. Arrangemanget kallades Temporary International Presence in Hebron, TIPH. När studiegruppen från Demokratisk Vänster i våras besökte Hebron kunde vi fortfarande träffa TIPH-observatörer, sexton år senare. Och freden är knappast på god väg. Istället har motsättningarna ökat.

Norrmannen Fazel Sabetzadeh var projektledare i TIPH vid tiden för DV:s besök i våras

Efter massakern

Den första TIPH-styrkan tillkom efter massakern i Abrahammoskén i Hebron den 25 februari 1994. En judisk bosättare sköt med kulsprutepistol ihjäl 29 palestinier som samlats till bön i moskén, som också är en helig plats för judar.

Kanske hjälpte dådet i moskén till att få Israel att acceptera tillfälliga internationella observatörer. Överenskommelsen skulle förnyas var tredje månad, och det höll inte längre än till hösten -94. Då fick observatörerna resa hem igen. Men de återkom tre år senare, 1997, efter Oslo II-avtalet, och sedan dess finns de kvar i Hebron som en slags lugnande faktor. Uppdraget är rapportera konfrontationer både till den Palestinska myndigheten och till den israeliska armén, som är där för att beskydda de jämförelsevis fåtaliga judiska bosättarna.

Sedan 1997 är Hebron en delad stad, där palestinier och bosättare förbjudits att röra sig på samma gator.

Det behövdes en gest

I dagens perspektiv är det intressant att läsa vad InfoMatin skrev 1994 om de förhandlingar som alltid tycks ha pågått.

Avtalet om att inrätta TIPH slöts i Kairo 1994. Tidningen publicerar en bild av två glada förhandlare, Nabil Shaath från PLO och Amnon Shahak från den israeliska regeringen. Tidningen skriver:

"Israelerna bedömer att det behövdes en gest för att få igång fredsprocessen på nytt. Och detta [inrättandet av TIPH] var det minst kostsamma, därför att det i huvudsak bara var symboliskt."

"Avtalet i Kairo räcker nog inte omedelbart till för att återge hoppet till den palestinska befolkningen, som på det hela taget inte längre tror på fred. Men det faktum att förhandlingarna om självstyre för Gaza och Jeriko genast återupptagits visar på nödvändigheten att snabbast möjligt nå resultat."

Vad ska man tro? Var det naivt, eller var det faktiskt en möjlighet då, innan den ortodoxa israeliska högern kunde diktera dagordningen.

Per Roijer

FOTNOT: I dag skickar inte bara Norge, Danmark och Italien utan också Sverige, Schweiz och Turkiet observatörer till TIPH i i Hebron.

DV-skrivelse:

Värna kommunens tysta områden – verkställ uppdraget från fullmäktige!

Lunds program för ekologiskt hållbar utveckling, LundaEko, fastställdes av Kommunfullmäktige i mars 2006. Som ett lokalt miljömål i anslutning till det övergripande målet "God bebyggd miljö" beslutade fullmäktige att "Senast till år 2008 ska ett flertal relativt tysta bostads- och rekreationsområden i och utanför tätorterna i Lunds kommun pekas ut. I dessa områden ska kommunen värna om låga bullernivåer" (Mål 58 i LundaEko). Fullmäktige gav därvid Byggnadsnämnden följande uppdrag:

"Tysta områden: Senast till år 2009 ska relativt tysta områden, utanför tätorterna i Lunds kommun, ha utpekats. I dessa områden ska de låga bullernivåerna värnas. Utpekade områden, inklusive åtgärder, redovisas i Översiktsplanen. (Åtgärd 5.21; se LundaEko, sid 61!)"

Av för fullmäktige och Lunds allmänhet okänd anledning valde Byggnadsnämnden att inte verkställa uppdraget i samband med att förslaget till Översiktsplan 2010 togs fram. Fullmäktige hade därför vid behandlingen av ÖP 2010 ingen möjlighet att besluta om åtgärder för att värna de tysta områdena. (Se fotnot!)

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår jag att Byggnadsnämnden snarast verkställer kommunfullmäktiges uppdrag att redovisa tysta områden och åtgärder för att skydda dessa och därmed ger fullmäktige möjlighet att komplettera ÖP 2010 med skydd av tysta miljöer i och utanför tätorterna i Lunds kommun

Lund 2011-01-01

Ulf Nyemark, ersättare i Byggnadsnämnden för Demokratisk Vänster

FOTNOT: Med "tysta områden" avses som framgår av LundaEko områden som är relativt opåverkade av *buller*. I ÖP 2010 dokumenteras på sid 116-117 "opåverkade områden". Med "opåverkade områden" avses där områden som inte är påverkade av *exploateringsföretag* av

olika slag, t ex bostads- och verksamhetsbebyggelse, kraftledningar med mera. Områden opåverkade av ”exploateringsföretag” kan givetvis vara tysta, men behöver per definition inte vara det. I praktiken är de inte heller det, vilket tydligt framgår av översiktsplanens förteckning över ”opåverkade områden”. Stora delar av dessa områden är starkt störda av såväl väg- som flygtrafikbuller.

Källby ängar – Källby träsk?

Vrålande motorer bryter tystnaden i den blå gryningen. Träd fälls med såg eller dras upp med rötterna. Vidunder på larvfötter staplar dem i högar. Förfärade harar rusar hit och dit. Grävmaskiner angriper den västra vallen. Jordpyramider reser sig. En tundra breder ut sig från Källbybadet till Sankt Lars företagspark. Riksbyggens byggprojekt har gått in i ett nytt skede.

Vad sker med ytvatten och grundvatten i slutningen ner mot Höje å när träden och deras rötter förintas, vegetationen röjs bort och ytorna hårdgörs? Stora delar av Källby ängar kommer att bestå av asfalterade parkeringsytor. Redan i höstas var vattenflödet intensivt och ån svämmade över alla bräddar. I vår smälter snön. Kanske förvandlas Källby ängar till Källby träsk.

Lunds kommun protesterar mot Staffanstorps planer att bygga bostadsområdet Trolleby med argumentet att de fria ytorna mellan kommunerna måste bevaras. Argumentet klingar ihåligt när Lund samtidigt bygger stadsdelen Källby ängar ända fram till kommungränsen mot Staffanstorp.

Vi gjorde vad vi kunde för att begränsa utbyggnaden. Nu återstår att hoppas att den - i den mån det är möjligt - modifieras med hänsyn till naturen och överenskommelsen om fria ytor mellan kommunerna Lund och Staffanstorp.

Principen när Klostergården byggdes var tätt boende i höga hus för att begränsa markanvändning och säkra tillgång till nära natur. Lund borde ha tillämpat den i stället för att ockupera naturmark med privata småhus.

Torsdagen den 13 är allt insvept i tät dimma. Varken Klostergården eller Sankt Lars syns. Tystnad råder. Inte en människa, inte en maskin. De femtioåriga pilarna framför regnbågs kvarteren är uppryckta med rötterna. Jag arbetar mig fram längs leriga spår av larvfötter. Överallt risiga kullar av skövlade träd och lägre vegetation. Utslätade ojämnheter. Jordhögar. Tjernobylstämning. Nej, där flyr en hare, långa skankar, en riktig tyskhare. Längs stigarna utanför området lyser lampraderna sjukligt gula. Där är bokplantor planterade som potemkin-kulisser. Det hela är en sevärdhet. Ska jag annonsera en söndagspromenad genom området söndagen den 20? Vi får se. Det är riktigt besvärligt att röra sig där.

Gunnar Stensson, Klostergårdens byalag

En abstrakt krönika

(först publicerad i VLT 11 januari)

Vi tror vi är så duktiga på att förstå symboler och abstrakta ting.

Jag menar att vi ofta lurar oss själva därvidlag. Ta bara detta med fartens risker. Vi har en extremt egenartad förmåga att bortse från fartrisker på ett sätt som inte alls går att rationellt

förstå.

Medan vi instinktivt förstår precis samma nivå av fara när det handlar om fallrisker. Men bakgrunden är lätt att förstå. Alltså: att bli på körd av ett fordon i måttliga 50 km/timme motsvarar ett fall på 15 meter ner i ett stenröse. Medan ingen skulle drömma om att låta barn balansera på klippkanter, särskilt om de dessutom vore i rörelse, så släpper vi dem och oss själva i trafiken. Tillåter tom mötande trafik och trottoarer utan räcken mot gatan! Orsaken är att vi sedan årtusenden lärt oss att respektera fallenergiens konsekvenser, men vi har bara i drygt hundra år kunnat röra oss fortare än vi eller hästen springer.

Eller detta med pengar! Pengar i sig är ju abstraktioner för värde. Ännu mer ogripbart blir de i former av sms-lån eller kreditkort som gör det möjligt för så många att göra så dåliga affärer. Eller tappa besinningen som Nick Leeson, Bernie Madoff eller våra egna Lars-Eric Petersson och Percy Barnevik.

Leeson svindlade 9 miljarder kronor, fast det var ju bara blippande siffror på en dataskärm. Hade han varit tvungen att fysiskt hantera 9 000 000 000 kronor hade nog av flera skäl Barings Bank funnits idag. Om de inte hade åkt på näsan i bolånedansen. Än värre är det när det riktiga våldet med drönare och attackhelikoptrar där våldet blivit så abstrakt att tv-spelen till förväxling är lika med den verklighet där män, kvinnor och barn slits i stycken på riktigt.

I politiken måste vi av nödvändighet i mycket förlita oss på papper, siffror och kartor. Men jag tror absolut att vi för en djupare förståelse behöver prata, lyssna och besöka platser för att få en kompletterande och djupare insikt över de problem vi är satta att lösa. I den verkliga världen; bortom pengar, planer och programdokument.

Stig Henriksson

"Pengar är mänsklig lycka i abstrakt form. Den som inte längre är i stånd att njuta lycka i konkret form jagar därför ivrigt efter pengar."
Arthur Schopenhauer.

Vinterdraman vid Höje å

Orörlig sitter hornugglan på grenen medan stjärnorna långsamt flyttar sig över den svarta himlen. Hungrig, frusen, spanande efter något att äta, en sparv eller kanske en mus eller en mullvad.

Svagt prassel vid hasselbuskens rötter. Liten varelse rör sig försiktigt över snön. Hornugglan koncentrerar sig inför en tyst, blixtnabbsnabb attack. Nu!

Fjällvråken seglar fram över de snötäckta fälten längs Höje å och järnvägen. Inte ett liv, fränsett gässen och änderna i dammen. De är för många och för stora i det kalla vattnet.

Där! Något rör sig i dungen. En svart skugga slår ner i snön. Ett pip. Ljudet av näbb som sliter i kött och ben.

Fjällvråken tar ut riktningen och dyker, snabbt och tungt, ner på hornugglans rygg. Ett större och svårare byte än vanligt. Benen är hårda och vingarna starka.

Fjällvråken brer ut vingarna över hornugglans, trycker ner dem och hackar med den skarpa näbben mot nacken. Hornugglehuvudet är pressas mot marken.

En man och hans hund dyker upp. Båda fåglarna blir blickstill. Hunden nosar på den bruna högen av fjädrar. Är det en stor död fågel? Nej, där är fjällvråkens lilla huvud, indraget i den

bruna fjäderhögen. Ögonen rör sig. Och där hornugglans hals och huvud, som vrider sig från sida till sida i den frusna snön..

Båda fåglarna verkar lika stora. Vad har hänt? Har de slagits? Är de skadade? Vingar brutna? Det är tidigt, fortfarande inte ljus. Han beslutar sig för att lämna fåglarna en stund. Går en sväng nere vid ån och återvänder sedan.

På marken ligger nu bara en fågel. Hornugglan. Huvudet är borta, avhackat, bortslitet. En del av innanmätet har slitits upp genom hålet där strupen suttit. Han lyfter upp den döda kroppen och breder ut vingarna. Vackra, med långa bruna fjädrar. Han sätter upp den med utslagna vingar på en grenklyka i hasselbusken. Kanske kan den verka avskräckande på skatorna. Han ser inte fjällvråken i lönnen.

När han återvänder till platsen någon timme senare är hornugglans kropp helt söndersliten. En bit av en vinge och spridda fjädrar är det enda som återstår. Rödbrunnt blod i snön, inte mycket.

Den stora svanhannen forsar fram med kraftiga simtag som lyfter kroppen, vingarna halvt resta, halsen bakåtböjd och det brednäbbade ormhuvudet berett att hugga. Honan följer tätt efter.

Två unga svanar med smala halsar flyr för livet.

Små isstycken flyter samman och fryser ihop till grå nyis. Flockar av änder, sothöns och gäss trängs i de smalnande isfria passagerna. Solen höjer sig över horisonten. Vattenången stiger från det öppna vattnet.

De två unga svanarna flyr åt var sitt håll. Förföljaren riktar in sig på den ena och jagar in den i en smal ränna som leder in i en återvändsgränd. Stelnande issörja. Nu är han ifatt sitt offer. Han kastar sig över den unga svanen, trycker ner den med sin tunga kropp och biter i den smala halsen. Svansen skriker och sträcker fram halsen för att skydda huvudet. Förföljaren hasar sig fram över den nedtryckta kroppen och tvingar ner huvudet under vattnet.

Med ett skri frigör sig den halvdränkta svanen och tränger med flaxande vingar fram genom den krasande issörjan. Förföljaren följer lätt efter i isrännan. Strax är han ifatt och trycker ner svanhuvudet under vattnet igen. Detta upprepas ett par gånger.

Vintertid syns ofta svankadaver fastfrusna med huvudet sänkt under isen.

Men inte den här gången, inte än. Svansen når öppet vatten och lyckas springande på vattenytan få luft under vingarna och rädda sig.

Hunger och kyla försvagar förföljare och flyende. Hittills har det dominanta svanparet lyckats försvara sitt revir.

I en angränsande damm flyter sex svanar på en liten isfri yta. Nu ansluter sig det flyende svanparet till dem.

Gunnar Stensson